

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsacega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 30 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 10. junija 1911.

C. Kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Iz zadružnega prava. Živinorejska zadruga za kamniški politični okraj. Perutnina in njeno meso. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Občni zbori. Bilance.

Iz zadružnega prava.

Dne 10. februarja je bila pri deželni kot trgovski sodniji v Ljubljani vložena prošnja za vpis neke hranilnice in posojilnice po Rajfajznovem sestavu. Po dobrih treh mesecih so šele dobili predlagatelji sodnijski sklep, da se predlogu za vpis zadruge ne more ugoditi iz več razlogov. Ravno zaradi zanimivosti teh razlogov priobčujemo v naslednjem dotični sodni sklep doslovno, izpustivši v njem samo imena oseb in krajev. Glasi se pa ta odlok sledeče:

Firm. 529.
159./11.

Sklep.

Prijava N. N. in tovarišev za vpis „Hranilnice in posojilnice v I. r. z. z n. z.“ v zadr. register se odklanja iz naslednjih razlogov:

Zadružna pravila določajo v § 6, da znaša zadružni delež 2 K. Proti tej določbi ima sodišče kot registrska oblast resne pomisleke in odreka vsled istih pravilom vpis v register z ozirom na § 3. min. nar. od 14. maja 1873 drž. št. 71.

Sicer nikakor ne določa § 5 zadr. zak. najnižega zneska zadr. deležev; da pa vendar

s tem zakonodajalec ni hotel izreči, da je dopusten vsak poljuben nerazmerno še tako neznamen znesek, sledi z ozirom na § 76 zadr. zak., kateri določa pri zadrugah z omej. zavezo dvojni znesek deleža redoma kot najnižje jamčevanje zadružnika.

Isto je sklepati tudi iz določil §§ 5 št. 5; 48 št. 2, 3; 49; 55 odst. 2; 79; osobito pa iz § 84-1, katera določila bi bila več ali manj brez smisla, ako bi bili deleži tako neznamni kakor delež po 2 K.

Vže izraz „opravilni delež“ kaže jasno, da ne gre samo za dajatev v svrhu priznanja članstva in njega dolžnosti, nego za prispevek, kateri naj bode po svoji visokosti v razmerji z obratno zalogo, z dobičkom podjetja in njega izgubo, kateri ima resnično vrednost za poslovanje zadruge.

Avstrijski zadružni zakon odklanja načeloma (§ 5-5) neomejeno zavezo brez posebne določbe gotovih opravljenih deležev, njemu toraj ne zadostuje osnova zadruge samo na podstavi kredita zadružnikov in njih jamstva.

Iz tega je pa lahko sklepati, da morajo opravilni deleži v skupnosti doseči svoto,

katera zagotavlja pravilno poslovanje in delovanje zadruge.

Brez vsacega ugovora sledi to iz določila § 49 zadr. zak., po katerem je dan „status cridae“, kadar aktiva, zadružni deleži in rezervni zaklad ne zadostujejo za pokritje vseh obveznosti, toraj za slučaj, ko pride na vrsto vprašanje osebnega jamstva zadružnikov, ukreniti, da se otvori konkurz.

Vsa ta uvaževanja in zahtevanja utemeljena so zadostno vže v § 1 zadr. zak. Podjetje, katero naj pospešuje pridobitev in gospodarstvo, mora biti vže s početka osnovano na zdravi in pošteni gospodarski podlagi, t. j. imeti mora primerno obratno zalogo; podjetje pa, katero je brez glavnice vezano samo na prebitek poslovanja, bi bilo v vedni nevarnosti, da tudi pri neznatnih prilikah zaide v zadrege in nezmožnost plačevanja. To bi pa nastopilo pri predmetni zadrugi, ako se obdrži § 6 zadr. pravil.

Opravljeni deleži bi komaj zadostovali za uvedbo zadružniškega uradovanja in pokritja stroškov potrebnih naprav, obratne zaloge bi sploh ne bilo in mesto zdravega podjetja, katero bi bilo v podporo delovanja posameznih zadružnikov, bi se vedno bilo bati, da pride v nevarnost zadružnikovo premoženje.

Uvaževati je dalje pri predmetni zadrugi tudi dejstvo, da poslujeta v X . . . skem okraju vže dve zadrugi, namreč: „Hranilnica in posojilnica v X, r. z. z n. z.“ in „Mestna hranilnica v X“, ki gotovo vsem gospodarskim potrebščinam v X in okolici obilno vztrezajo, tako da zadostujete tudi za prebivalce v istem okrožju ležečih župnij.

In ker imenovani dve zadrugi v istem kraju že več let poslujeta, je brž ko ne večina tamošnih posestnikov, vlagateljev in izposojevalcev že z starima dvema zadrugama v zvezi, katero opustiti deloma ne bodo mogli, deloma ne marali, tako da tudi vsled teh osebnih razmer

ni upati, da bi se zanimalci za novo zadrugo v mnogem številu zglasili. Če bi se vžlic temu več interesentov zglasilo, bi se to zgodilo očividno le radi vabila, ki bi ga imel malenkosten prispevek po 2 K in bi se na ta način v tej zadrugi zbrali kot člani večinoma ravno v gmotnem oziru slabi imetniki, ki bi sicer prav pogumno ustopali, a na ta način radi strogega polnega jamčevanja za vse zadružne dolgove celo njih premoženje v nevarnost spravili.

Ne more se torej pričakovati, da bi zadružniki s svojimi deleži zložili tako denarno zalogo, da bo le količjak v razmerju z denarjem, ki bi ga morali na posodo vzeti takoj, kadar bi začeli poslovati.

Zadruga namerava vrh temu še hranilne vloge sprejemati. Po tem pa, kar se je vže zgorej reklo, ne vidi sodišče pri zadrugi zadostne sigurnosti za denarne vloške, zlasti z ozirom na to, da bi se morala zadruga od vsega začetka naprej obremeniti z velikimi dolgovi.

C. kr. dež. kot trg. sodišče Ljubljana, oddelek III. dne 17. maja 1911.“

Ne zanima nas tu toliko pravna stran tega sodnijskega sklepa. O tem bode imela priliko razsojati višja sodnijska instanca, na katero se je vložil rekurz.

Omenimo tukaj le na kratko, da predpisuje zadružni zakon, da mora zadružna pogodba obsegati znesek deležev posameznih zadružnikov in način, kako se deleži tvorijo. Prav nikjer pa ni v zakonu določeno, kolik sme biti najnižji, oziroma najvišji iznos deležev. Določitev deležev se po zakonu prepušča torej zadrugam samim.

Da v predmetnem slučaju delež ni zadosti velik, se skuša v označenem sklepu c. kr. deželne kot trgovske sodnije v Ljubljani dokazati tudi z gospodarskega stališča, češ da morajo deleži biti po svoji visokosti v razmerju z obratno glavnico, z dobičkom podjetja in njega izgubo, da morajo deleži v svoji skupnosti doseči vsoto, katera za-

gotavlja pravilno poslovanje in delovanje zadruga.

To stališče je samo na sebi kolikor toliko pravilno in gotovo upoštevanja vredno za banke ali kake druge denarne zavode; z ozirom na bistvo in ustroj rajfajznovskih posojilnic je pa gotovo dokaj pretirano.

Toda o tem se prerekati bi bilo popolnoma odveč.

Nekaj drugega je, proti čemur moramo iz praktičnega stališča imeti resne pomisleke.

Ako bi se hotelo namreč v praksi uveljaviti tu izražena načela, potem bi se moralo tudi že vnaprej vedeti, koliko denarnih sredstev bo zadruga potrebovala za dosego svojega namena, kolika naj bi bila obratna glavnic a i. t. d., kar je posebno pri kreditnih zadrugah povsem nemogoče. Dosledno izvajajoč to načelo, bi se moralo od snovateljev kake zadruga zahtevati, da dokažejo, da bodo nameravani deleži v pravem razmerju z obratno glavnico zadruga. Skratka, tolmačenje zakona o visokosti deležev s tega stališča bi v praksi privedlo ad absurdum, ker manjka vsak kriterij, da bi se moglo natančno določiti, kedaj so deleži pri kaki zadrugi v pravilnem razmerju z njeno obratno glavnico. Tudi narodno-gospodarska veda v tem oziru ne ugotavlja, dasi bi bila v prvi vrsti v to poklicana, povsem enotnih in trdnih principov.

Ako bi se registracijskim sodnijam priznala pravica presojsati ali so deleži kake snujoče se zadruga zadosti visoki ali ne, pomenjalo bi to veliko nevarnost za vse združeno gibanje. Snovanje zadrug bi bilo odvisno od milosti ali nemilosti registracijskih sodnij, oziroma od naziranja prisodnikov trgovskega senata.

Tendenca združnega zakona je v tem pogledu ravno nasprotna zgoraj navedenemu stališču c. kr. deželne sodnije v Ljubljani. Zakonodajec je, imajoč pred očmi gospodarsko avtonomijo zadrug, iz tehtnih razlogov opra-

vičeno prepustil zadrugam, da si sami izbirajo sredstva, ki se jim zde primerna za dosego stavljenega si smotra. Če bi se pa uveljavilo naziranje, kakršno se zastopa v omenjenem sodnem sklepu, bi bil zadan krut udarec notranji avtonomiji zadrug, ki je ena izmed najvažnejših podlag vsega združnega dela.

Kako nevarno bi bilo, registracijskim sodnijam priznati kako uplivanje na zadruga v gospodarskem oziru, kaže označeni sodni sklep tako dobro, da bo je skoro ne more.

V središču dotičnega okraja, v mestecu X., deluje namreč že neka hranilnica, ki je urejena po hranilničnem regulativu iz l. 1844 kot pupilarnovaren zavod. To dejstvo daje registracijski sodnji povod za naravnost neverjetne trditve.

Najprej moramo pribiti, da mestnih hranilnic, urejenih po hranilničnem regulativu, nihče ne bo štel za zadruga iz enostavnega vzroka, ker ravno niso zadruga. Pri ljubljanski deželni sodnji so pa drugačnega mnenja; mestna hranilnica se ondi kar meni nič tebi nič označi za kreditno zadruga, oziroma za podjetje, ki se bavi z denarnimi posli. Če so nameni hranilnic in njihove narodno-gospodarske naloge različne od namenov in nalog, ki jih imajo kreditne zadruga, zlasti še rajfajnovke, za to se ondi bore malo brigajo. Roma locuta, causa finita!

Na prvi pogled se zdi, da se je pripetila le kaka slučajna pomota. Da se pa vsak dvom odstrani, se v navedenem sklepu takoj v naslednjem odstavku kar dvakrat zopet zatrjuje, da je mestna hranilnica res zadruga, češ da „imenovani zadrugi“ v istem okraju že več let posluje in je bržkone večina tamošnjih posestnikov že s „starima zadrugama“ v zvezi.

Ali ni taka trditev naravnost značilna? Če tako odlična oblast, kakor je registracijska sodnja ne zna razločevati hranilnic od zadrug, ali ne spričuje to jasno kot beli dan, kako nevarno bi bilo, če bi imele sod-

nije kako ingerenco na zadruga v gospodarskih zadevah?

Drugo, na kar moramo posebej opozoriti, je pa to, da smatra deželna sodnija ustanovitev zadruga za nepotrebno, češ da že obstoječi „zadrugi“ v X. gotovo obilno ustrezati vsem gospodarskim potrebščinam v mestecu X. in okolici.

Kako se povzpne registracijska sodnija do take trditve, ne vemo. Lahko pa rečemo, da se more smatrati tako zagotavljanje kvečjemu kot domnevanje, in sicer nedokazano domnevanje.

S tem se je deželna sodnija postavila na stališče, da ji pristojna pravica presoja, kje je kaka zadruga potrebna in kje ne. Ako bi to načelo prodrlo, prišlo bi do tega, kar smo že prej omenili, da bi bilo namreč snovanje zadrug odvisno od milosti ali nemilosti sodnij.

V boljše umevanje stvari bodi pripomnjeno, da se je nova rajfajzovka nameravala ustanoviti za tri župnije, ki štejejo skupaj okoli 3.000 duš. V nobeni teh župnij doslej še ne deluje kaka kmečka hranilnica in posojilnica. V mestecu X. delujoča šulcejevka ima neomejen okoliš.

Nič drugega nego nedokazano domnevanje tudi ni trditev, da vsled obstoja „starih dveh zadrug“ ni upati, da bi se zanimalci za novo zadrugo v mnogem številu zglasili; če bi se pa vzlic temu več interesentov zglasilo bili bi to večinoma ravno v gmotnem oziru slabi posestniki, ki bi sicer pogumno vstopali, a na ta način radi strogega polnega jamčenja za vse zadrugne dolgove celo njih premoženje v nevarnost spravili.

Iz vseh teh odstavkov odseva veliko nepoznavanje temeljnih idej o ustroju in delovanju kreditnih zadrug v občeh in rajfajzovk še posebej.

Sicer je res, da je z vstopom v kako zadrugo z neomejeno zavezo združena večja ali manjša gospodarska nevarnost. Toda

taka nevarnost obstoji na vse zadnje pri vsaki gospodarski družbi in potem bi se zlasti družb z bolj riskantnimi posli sploh ne moglo snovati.

Rekli bi lahko tudi še kakšno o varnosti hranilnih vlog v rajfajzenskih posojilnicah. Ker bi pa bilo to preobširno, raje to opustimo, zlasti nam ne gre za to, da bi v podrobno dokazovali nevzdržljivost razlogov, na katere se opira ta zanimivi sodnijski sklep.

Hoteli smo le našo javnost, ki se zanima za razvoj zadrugništva, opozoriti, kako nevarne posledice bi imelo, če bi se uveljavila načela, ki jih zastopa v prej objavljenem svojem sklepu c. kr. deželna kot trgovska sodnija v Ljubljani.

Živinorejska zadruga za kamniški politični okraj.

Dne 28. maja t. l. je imela živinorejska zadruga za kamniški politični okraj svoj občni zbor v Kamniku v Kamniškem domu.

G. urednik, nekoč ste v „Narodnem Gospodarju“ pozvali zadruga, da bi poročale o svojem delovanju. Zato sporočamo v „Narodni Gospodar“ o delih, ki jih je izvršila naša zadruga v l. 1910.

Dne 3. novembra 1908 se je ustanovila v Kamniku živinorejska zadruga za celi kamniški politični okraj z namenom, da pospešuje živinorejo v tem okraju. Prvo leto je zadruga nakupila 4 bike in priredila dne 5. novembra 1909 premovanje goveje živine v Mengšu. V letu 1910 je pa zadruga jako marljivo delovala. Smisel za živinorejo se je zelo povzdignila, to je pokazal občni zbor dne 28. maja t. l., katerega se je udeležilo nad 200 živinorejcev iz celega političnega kamniškega okraja. Tega občnega zbora so se udeležili tudi gg. deželni poslanec Lavrenčič, c. kr. okrajni glavar Kresse, c. kr. nadživinozdravnik Sadnikar ter živinorejski instruktor Zadrugne zveze Kristof.

Živinoreja je ona panoga kmetijstva, ki donša našemu kmetu še največ dobička. Tam, kjer je prašičereja in govedoreja zelo razvita, tam so trdni in bogati kmetje, dočim vlada uboštvo v krajih, kjer je živinoreja na nizki stopinji. Živinorejska zadruga za kamniški politični okraj je l. 1910 na ta-le način pospeševala živinorejo.

I. Po vseh večjih krajih kamniškega okraja je priredila predavanja o živinoreji. Vseh predavanj je bilo nad 30, predavali so gg. Pirc, Rataj, Legvart, Kristof, Ravnikar, Mrkun, Rode. Taka predavanja so zelo važna, ker se ljudem živo pred oči stavi, kako naj skrbe za napredek živinoreje.

II. Vsaka živinorejska zadruga mora imeti čistokrvne bike iste pasme, ki je za dotični okraj določena. Za kamniški okraj je določena pingavska pasma. Zadruga je oskrbela do sedaj 44 bikov pingavske pasme. Brez dobrih bikov se pleme ne more zboljšati. Zato se je zadruga pred vsem trudila za dobre bike, seveda je s tem občinam odvzela skrb za plemensko živino. Veliko konkurencio so delali združnim bikom neicencovani biki, kar je v veliko škodo živinoreji. Potrebni koraki so se storili, da se zakotnim bikorejcem njih protipostavno čelo onemogoči. Velike težave so bile z vzdrževanjem bikov. V začetku l. 1910 smo plačevali od bikov dnevno 1 K 20 do 1 K 60 h, junčevina je pripadala združgi. Ako bi ostal ta način vzdrževanja bikov, bi zadruga zašla v silne dolgove. Ker je bikov veliko, bi napravili v enem letu več tisoč kron dolga. Vsled teh dolgov bi zaupanje živinorejcev izgubili in zadruga bi gotovo propala. Zato je odbor poskrbel za drugačne pogodbe z bikorejci, prepustil je bike bikorejcem za priredek in junčevino, dočim so bili biki ostali last zadruga. Ta način vzdrževanja je bil veliko bolji, vendar ne popolnoma zadovoljiv. Nekateri bikorejci so bike odebelili in potem odbor nadlegovali, da bi se biki prodali. Tudi deželni odbor

ni dovolil prodaje bikov. Zato je združni odbor poskrbel za nove pogodbe z bikorejci. Po teh pogodbah prevzamejo bikorejci bike za polovično ceno in postanejo biki njih last, a bikorejci morajo imeti bike vsaj dve leti in se ravnati po navodilih, katere jim da združni odbor. Skoro vsi bikorejci so podpisali nove pogodbe in bike plačali, le par jih hoče ostati pri stari pogodbi.

III. Zadruga je posredovala svojim članom pri nakupu plemenskih krav in telic. Posredovala je pri deželnem odboru, da je prispeval pri nakupu plemenskih krav eno tretjino nakupne cene. Živinorejci so s kravami, ki jih je nakupil deželni odbor na Pingavskem, večinoma zadovoljni in deželnemu odboru hvaležni.

IV. Velike važnosti je pri vsaki živinorejski združgi rodovnik, to je temeljna knjiga za zboljšanje združne živine. Zadruga je poskrbela za rodovnike, v katere se je popisala pingavska živina. Naroča se vsem bikorejcem, da natančno vodijo spuščne zapisnike, živinorejcem pa, da vsako izpremembo naznanijo voditelju rodovnika in da skrbno vodijo zapisnik o molži.

V. Prav tako velikega pomena kakor govedoreja je v kamniškem okraju prašičereja. Zadruga pospešuje prašičerejo s tem, da skrbi za dobre plemenske mrjasce in svinjice. Skrbi tudi za to, da se odpravijo razne velike napake, ki se vrše pri oskrbi in izrejevanju prašičev.

VI. Velike važnosti za napredek živinoreje je tudi stavba hlevov in svinjakov. Ti morajo biti snažni, svetli in zračni, da bo živina v njih dobro uspevala. Zadruga je članom dajala vsa potrebna navodila glede naprave novih, oziroma poprave starih hlevov in svinjakov. Zadruga je mnogim članom posredovala pri deželnem odboru, da so dobili podporo ali brezobrestno posojilo v ta namen. Veliko hlevov in svinjakov se je na ta način moglo moderno sezidati, ozir. popraviti.

VII. Da bi živinorejci dobili večje veselje in vzpodbudo za rejo živine, bo za druga letos na jesen, ko pride živina s planine, priredila razstavo in premovanje goveje živine v Kamniku. Zadruga bo vsako leto priredila po eno premovanje sedaj v tem, sedaj zopet v drugem kraju kamniškega političnega okraja.

VIII. Gotovo je, da so za napredek živinoreje potrebni pašniki. Na paši se živina utrdi, dobi močne kosti in zdrave ude, živina lepše raste. Živinorejska zadruga je vzela v najem Križko planino za dobo 20 let.

Tudi z meščansko korporacijo v Kamniku se je zadruga pogajala radi planin, pa zaenkrat ni prišlo do zaključka. Živina bo šla o kresu na planino.

IX. Mnogi člani so želeli, da bi imela živinorejska zadruga zalogo umetnih gnojil, krmil in travniških semen. Odbor se je o tem posvetoval in prišel do zaključka, da v lastni režiji ni mogoče imeti imenovane zaloge. Odbor je skušal ustreči tej želji s tem, da je izročil zalogo gnojil, krmil in semen Kmetijskemu društvu v Šmarci. Društvo je članom živinorejske zadruge prodalo 2 vagona gnojil, 1 vagon otrobov, 5000 kg orehovitih tropin ter mnogo živinske soli.

X. Zadruga vpliva na to, da si člani nabavljajo po Kmetijskem društvu v Šmarci razne živinorejske priprave in stroje, kakor n. pr. napajalnike, požiralnikove cevi, gnojne vozove, belilne stroje itd.

Sploh je zadruga v l. 1910 podpirala vse, kar je v prid in napredek živinoreje; vzpodbuja svoje člane, da praktično uredi gnojnične jame, da gnoj in gnojnico pravilno in skrbno uporabljajo itd.

Iz naštetega je razvidno, da se je odbor veliko trudil za povzdigo živinoreje v okraju. Kmetovalci čedalje bolj uvidevajo pomen zadruge, zato vedno nanovo pristopajo. Odbor je imel v l. 1910 8 sej, ki se bile vselej sklepčne. Te seje so bile vedno živahne, pri

vsaki seji se je rešilo 20 do 30 točk ali tudi več.

Tajniškega opravila je bilo veliko, rešilo se je mnogo prošenj ter pisalo 446 pisem. Prihajale so na zadrugo različne prošnje in pritožbe, n. pr. da c. kr. gozdarske oblasti ovirajo pašo. Zadruga je storila pri c. kr. deželni vladi vse potrebne korake, da je ista potem naročila c. kr. gozdarskim oblastem, da ne ovirajo paše. — Ko je izbruhnila kuga na gobcih in parkljih in so bili semnji prepovedani, je zadruga razvila z okrožnicami živahno kupčijo po domih, privabila je mnogo kupcev v kamniški okraj, ki so zelo veliko prašičev in brejih svinj pokupili. Na ta način je zadruga mnoge prašičerejce rešila iz velikih zadreg. — Zadruga je tudi s sodelovanjem poslancev izposlovala državne podpore 10.000 kron onim prašičerejcem, ki so vsled zaprtih semnjev prišli v stiske.

Delokrog sedanje živinorejske zadruge je bil na vsak način prevelik. Že lani se je na občnem zboru predlagalo, da bi se osnovala podružnice v posameznih krajih. Na živinorejskem shodu dne 29. junija 1910 so pa gg. dr. Krek, Traven in Rataj predlagali samostojne živinorejske zadruge namesto podružnic. Sprožila se je tedaj tudi misel, da se napravi zveza potem, ko bodo zadruge osnovane. Tudi deželni odbor je pritiskal na to, da se ustanove samostojne živinorejske zadruge, ki se naj potem združijo v zvezo. — Radi tega je združni odbor začel snovati po posameznih krajih samostojne živinorejske zadruge. Dosedaj so ustanovljene te-le zadruge: Trzin, Vodice, Komenda, Kamnik, Mekinje, Stahovica, Šmartno v Tuhinju, Motnik, Homec, Rova, Paloviče, Brdo, Ihan, Moravče, Trojane, skupaj 15 zadrug. — Ker je nastala potreba, da te zadruge pristopijo h glavni zadrugi, so se danes pravila izpremenila. Živinorejska zadruga za kamniški politični okraj bo odslej zveza vseh živinorejcev v tem okraju. Člani

bodo posamezniki v krajih, kjer še ni za-drug, in juridične osebe t. j. živinorejske zadruga.

Kakšen namen bo imela zveza? Zveza bo: 1. Imela živinorejske uradnike, ki bodo vodili male zadruga. 2. Zveza bo imela v oskrbi planinske pašnike. 3. Bo imela skupno zalogo gnojil, krmil in nekaterih strojev, oziroma bo vse te stvari posredovala. 4. Skrbela bo tudi, kadar bo potreba, za pre-stavo bikov in mrjascev. 5. Prirejala vsako leto v okraju razstavo in premovanje živine. 6. Posredovala bo nakup in prodajo plemenske in druge živine. 7. Pospeševala sploh vse, kar je v napredek živinoreje v kamniškem političnem okraju.

Občni zbor je vzel poročilo o delovanju zadruga z zadovoljstvom naznanje. Odobrilo se je soglasno poročilo o izvršeni reviziji ter računski zaključek za l. 1910. Vseh prejemkov je bilo 24.682 60 K, vseh izdatkov 24.639 84 K, torej je bilo prometa 49.322 44 K. Čistega dobička je bilo 199 40 K.

Nova volitev v odbor in razsodišče ter prememba pravil v zvezo se je gladko in hitro izvršila. Pri slučajnostih so se živalno oglašali posamezni živinorejci in izražali svoje želje. Napravili so se sledeči sklepi: 1. Vsi bikorejci morajo računati članom po 1 K junčevine, nečlanom pa po 2 K. 2. Plemensko živino naj deželni odbor, ozir. c. kr. kmetijska družba pokupi v prvi vrsti od domačih živinorejcev; če je ti nimajo, naj se gre ponjo v tujino. 3. Deželni odbor naj se naprosi, da bi namesto podpor v denarju za zidanje hlevov dajal cement. 4. Naprosijo se pristojne oblasti, da se plemenska živina in razne podpore pri zidanju hlevov oddajo le potom živinorejskih zadruga. 5. Naprosi se deželni odbor, da se v sporazumu s c. kr. kmetijsko družbo obrne na c. kr. vlado, da ta skliče konferenco, pri kateri se naj posvetuje, kako odpomoči veterinarskim nedostatkom. 6. Naprosi se naj

deželni odbor, da bi prispeval k nakupu umetnih gnojil. Naposled je živinorejski in-struktor Krištof, ki je v zadnjem času obiskal naše zadruga, govoril o napredkih, ki jih je opazil pri naših živinorejcih. Govoril je med drugim tudi o paši, hlevih, vzreji telet i. t. d.

Po triurnem zborovanju je predsednik zaključil občni zbor s pozivom, da se vsi živinorejci čvrsto oklepajo svojih zadruga in se zanimajo za napredek živinoreje.

Upanje je, da bo živinorejska zveza za kamniški politični okraj tudi nadalje uspešno delovala.

Perutnina in njeno meso.

Perutnino redimo večinoma radi jajec; uporaba in potreba jajec je vsakdanja in sicer v domačem gospodinjstvu kakor tudi na trgu. Poraba jajec daleč nadkriljuje porabo mesa, dasi je v sedanjih razmerah in v draginji mesa vedno večje povpraševanje po tem mesu. Uživanje mesa pa se bode razširjalo med ljudstvom vedno bolj, čim višje bodo cene družega mesa. Vzporedno z raztočo potrebo pa se bode dvigala cena perutnini.

Reja perutnine v srho pridobivanja jajec je resnično najenostavnejša, najpriprostejša in ne povzročuje niti truda niti posebnega obratnega kapitala. Vkljub temu pa trdim, da nam donša reja perutnine za meso obilo dohodkov, ki so v gospodinjstvu upoštevanja vredni.

Reja perutnine se nam dobro izplača tam, kjer so dani vsi pogoji za to. Najvažnejši pogoj je dober trg, kamor postavimo perutnino brez posebnih stroškov in kjer se dobro proda. Tako so n. pr. razmere med Belo — in Suho krajino na eni strani ter med ljubljansko okolico na drugi strani povsem različne. Okoličan brez stroškov prodaja perutnino, neposredno konsumentu,

v oddaljenih krajih pa je upoštevati prekupce in stroške prevažanja. Slabe razmere in morda še neugodne razmere so oplašile marsikako gospodinjo, da se ne peča več z perutnino, nego je rabi neobhodno za domačo kuhinjo.

A tudi te razmere so postale sedaj drugačne. Leta 1890 smo kupovali na Dolenjskem kg govejega mesa po 72 h, danes je 1 K 60 h do 2 K; v Sorici sem plačeval piščeta po 36—40 h, danes pa velja v Ljubljani 1 K 20—1 K 60 h.

Ta preobrat v cenah perutnine nam mora biti bodrilo, da se z rejo za meso pečamo temeljito in v večjem obsegu kakor smo se do sedaj.

Perutninarstvo in njegovo obratovanje delimo pravzaprav v tri kategorije in sicer:

1.) Reja za jajca, 2.) reja za jajca in meso in 3.) samo za meso.

Pri nas se gospodinje drže večinoma prve kategorije, ker zasledujejo le eden cilj: mnogo jajec. Za meso prodajajo navadno le to, kar jim v obratu preostaja za plemo, oziroma kar je treba radi nedostatnega prostora ali preoblega števila odstraniti.

V bližnini mest in industrijskih krajev pa se pečajo že bol z drugo kategorijo, ker se vse lahko in dobro proda.

Tretja kategorija pa našemu gospodinjstvu ni primerna, ker zahteva temeljitega znanja, mnogo truda, precejšnjega obratnega kapitala in tudi trgovskega znanja. Iz teh vzrokov se z to kategorijo ne bomo pečali.

Pri reji na jajca pride tudi meso kolikor toliko v poštev, dasi je zadnje le postranski dohodek. Kakor hitro pričnemo z rejo na meso, se zmanjša množina jajec. Če gre porabljen krma na meso, ni jajec, če gre na jajca, ni mesa. Obojestranskih kokoši, ki bi nas zadovoljile na obe strani, nimamo in je tudi absolutno nemogoče. Povžito hrano porabi žival za tvorjenje jajec, mesa in tolašče, vendar pa iste množine hrane ne more porabiti v razne namene, kajti kar gre v jajca,

ne more na meso, kar gre na meso, je za jajca izgubljeno. Vendar pa ne smemo misliti, da je meso dobrih jajčaric povsem slabo. Gotovo ni tako dobro in fino, kakor drugih plemen za meso n. pr. Brahma, Dorking itd., a porabno je vsekakor. Pa tudi meso raznih jajčaric se zelo razlikuje. Tako ima minorka boljše meso od italijanke.

Glede kakovosti mesa se razlikujejo tudi živali enega in istega plemena. Kolikor boljša kokoš za jajca, toliko izgubi na finosti mesa.

Perutninar mora, kakor vsak drugi živinorejec, zasledovati oni smoter, ki si ga je stavil in v katerem išče največ dobička v danih mu razmerah. Kdor goji prvo kategorijo, more prodati za meso le petelinčke in iznesene kokoši. Ker pa rabimo za jajca zarod, ki je zgodaj spomladi izvaljen, pridejo petelinčki zgodaj na trg, zato so tudi precej visoko v ceni. Jajčarice rasto hitro in so v 8 tednih že v perju. Tudi to je prednost, da jih prej lahko prodamo. Če preračunamo, koliko dalj časa moramo imeti piščeta večjih in težjih plemen, ki pozneje veliko pojedjo, nasproti temu računu pa postavimo diferenco, kar smo manj vtržili za hitro razstoča manjša piščeta, se prepričamo, da je razlika zelo majhna. Večja plemena rabijo 2—3 tedne več, da pridejo v perje in jih je možno postaviti na trg. V par tednih pa že cena pade in tako ta diferenca izgine popolnoma.

S prvimi piščanci je tisto, kar z prvim sadjem in prvo zelenjadjjo. Razvidno je, da tudi perutninar, goječ prvo kategorijo, lahko dobro onovči zgodnja piščeta manjših plemen, ker jih prej lahko proda, dokler je še cena visoka.

Kaj pa s starimi iznešenimi kokošmi? Dobro jajčarico imamo tri leta. Ko je nesla tri leta, pada rodovitost zelo hitro in pride čas, da se ne izplačuje več. Kdaj naj jih prodamo? Spomladi gotovo ne, ker še neso in bi vrgle mnogo jajec proč. Najboljši čas

pa je vsekakor pred goljenjem, dasiravno niso cene perutnini visoke vsled divjačine, ki pride v tem času na trg in zniža vrednost perutnini. Marsikatera gospodinja čaka Božiča, da bo žival draga. Odsvetujem naravnost vnovčevanje o tem času. Jesensko goljenje traja 8 - 10 tednov. V tem času gre večinoma zavžite hrane v tvorbo perja. Predno se pa žival okrepi in zredi, mine zopet 2—3 tedne. Za časa goljenja in opitanja se je žival zajedla več, kolikor višjo ceno dosežemo o Božiču za njo. Boljše je, da jih prodamo za 50—70 h ceneje pred goljenjem in dobiček je večji.

Tedaj pa pridemo do najvažnejše strani kokošje reje za meso. Da naše gospodinjne premalo skrbe za domačo kubinjo, sem povdarjal v člankih in pri raznih predavanjih. Poleg jajec v domači uporabi mora tudi kokošje meso dobiti večjo veljavo, kot ljudska hrana. Ne razumem, kako more gospodinja prodajati jajca po 4 h, kakor se je letos godilo po deželi meseca marca in aprila, meso pa plačevati po 1 K 60 h in še to tako slabo. Boljše vrste meso stane pa že 2 K. Tedaj 40—50 jajec za kg mesa! Pa še ne privošči družini jajec, zlasti otrokom. Če je juha tečna, je jajce še bolj in ugaja posebno otroškemu organizmu. No, pa tudi odrasli se jih ne branimo. Ta skopost naših gospodinj ob takem času ni na pravem mestu.

Kaj pa s kokošjim mesom? Dobra in tečna je kurja juha in kdo ne pozna obare (ajmohta) iz kokošnjega mesa. Če je kokoš stara, se dalj časa kuha in obara je naravnost izborna in tečna jed. Količkaj kokoš ima do 2 kg mesa, gospodinja pa jo proda, ker je že stara za 2 K—2 K 50 h, pri mesarju pa da za slabo meso 3—4 K za ravno tisto množino. Tako gospodarstvo ni pravo.

Drugače je, ako je v gospodinjstvu ta panoga živinoreje močno zastopana in smo prisiljeni prodati nekaj živali. Tukaj nam je izgled francosko in nemško perutninarstvo

ter njih zadružništvo, ki skrbi za vnovčevanje vsega, kar spada semkaj. Tam pošljejo mlada neopitana piščeta, kakor tudi vsakovrstne kokoši v zadružno pitališče in dobe vse po teži plačano. Zadruga pa prodaja opitane pularde (3—6 mesecev stare jarice) in pulete (2—3 mesece stara piščeta obojega spola) za visoko ceno. Stare kokoši hitro opitajo in jih prodajo kot kokoši za juho (Suppenhühner). Iz tega vidimo, za koliko smo na Kranjskem še zadaj za drugimi perutninarji.

Na vsak način mora kokošje meso in jajca postati ljudska hrana v večjem obsegu. Naj postane ljudska hrana in ne samo za boljše kroge.

Kdor pa se loti druge kategorije, namreč reje na jajca in meso, mora pa o perutninarstvu precej razumeti. Spoznati mora razmere, preštudirati mu je trg, posesti ne sme obremeniti takoj v začetku s preobilnim številom kokoši. Da bi se kdo živil samo s perutninarstvom, na Kranjskem niso še dani pogoji. Biti bi moral tudi poseben veščak o tej stroki. Perutninarstvo si mislim vedno le kot del našega kmetijstva, zato pa je potrebno, da se to znanje zanese v širše sloje. Rešitev našemu kmetu zasije le iz živinoreje, kamor spada tudi perutninarstvo in sicer ne na zadnje mesto.

Kdor se peča s perutninarstvom v drugi kategoriji, si nabavi jedno pleme jajčarice, drugo pa za meso. Ker pa si gotovo nihče ne bo obojih plemen ogradil, sme imeti petelina samo težje vrste, da ima piščeta težka in velika, jajčarice pa si mora vsako tretje leto drugje preskrbeti, sicer si zmeša obe plemeni. Lahko si pa nabavi pleme, ki je za meso in jajca. Povdarjam pa, da tako pleme ne doseže popolnosti na nobeno stran; posebno glede jajec bodo gospodinjne razočarane.

Izmed teh plemen morem priporočati sulmtalsko pleme, ki je na Grmu goje z prav povoljnim vspehom, ter ona plemena,

ki jih goji „Prvi perutninarski zavod“ v Sp. Šiški in sicer: viandotke, Plymouth-Rocks, Mechelner, Brahma in Orping ton. Mechelner namerava zavod opustiti, druga plemena pa se obnašajo povoljno.

Škoda je, da na Kranjskem nimamo zavoda za perutninarstvo, kjer bi se preizkušala plemena in gojila kot čistokrvna. Po Nemčiji se ne moremo ravnati, ker je tam podnebje trše, po Francoski tudi ne, ker je ondotno podnebje milejše od našega. Vsekakor boljše po Nemčiji kot Francoski z ozirom na podnebje. Prepotreben bi bil tak zavod na Kranjskem za prospeh perutninarstva.

Pri reji na meso moramo kalkulirati z sezono, da izbijemo višje dohodke. Najboljši čas je gotovo spomladanski in po božiču, ko zmanjka divjačine. Najslabejši pa je takrat, ko so zajci in prešiči „zreli“. Gospoda si želi izpremembe v hrani; zato takrat ne išče perutnine, kateri cena pade vsled tega.

O tretji kategoriji ne bom razpravljajal, ker našim razmeram ne prija.

Pametna gospodinja si tedaj zgodaj spomladi izredi piščeta, ter jih proda takrat, ko so najdražja. Če pa ima priliko, da izredi še jesenska, ki pred zimo pridejo v perje, ter jih po božiču zopet proda za lepo ceno. Pri tem ravnanju zasluži precej kronic.

Kar se pa tiče opitanja, je stvar težavnejša. Treba je spretne roke, precej truda, zanesljivega trga.

O opitanju v prihodnjem članku.

Zupan.

Zadružni pregled.

Zadružna Zveza v Celju je štela glasom poročila, ki je bilo podano na njenem občnem zboru dne 18. maja, koncem lanskega leta 135 zadrug. Tekom leta je iz zveze odpadlo deloma vsled izstopa ali likvidacij, deloma vsled izključenja 16 zadrug, 12 pa jih je bilo na novo vsprejetih. Stanje deležev se je povišalo za

1609 v znesku K 16.090, tako da znaša končno stanje koncem leta 12.945 deležev v znesku 129.450 K. Glede deležev je še pripomniti, da so se vsled sklepa občnega zbora vpeljali enotni deleži po 10 K. Rezervni zaklad znaša koncem l. 1910 K 51.786,75. Čistega dobička se je doseglo lansko leto K 2729,40. Na občnem zboru se je sklenilo, da se deleži za leto 1910 ne obrestujejo, temveč da se celi čisti dobiček priklopi rezervnemu zakladu. — G. dr. Jurtela je povdarjal veliko škodo, ki jo je imelo združništvo, ker so se posamezne zadruge po časopisih vlačile v nepotrebne afere in javne debate. Stanje slovenskega združništva ni obupno, ali za bodoči njegov razvitek bi bilo medsebojno nasprotovanje gotovo škodljivo. V odgovor na ta izvajanja je tudi g. nadrevizor Pušenjak apeliral na slovensko časopisje, da naj se ničesar več ne piše o stanju kake posojilnice, ki ni včlanjena pri eni ali drugi zvezi in naj bi tako postopalo ne samo časopisje po Južnem Stajerskem, ampak v obče povsod po Slovenskem. Predsednik dr. Kukovec je vzel to izjavo z veseljem na znanje in dal zagotovilo, da se bo tudi na napredni strani ustavilo vsako napadaje in kritiziranje zadrug, v katerih gospodarijo pristaši nasprotnih slovenskih strank. Občni zbor je obe izjavi z velikim zadovoljstvom vzel na znanje.

K temu važnemu sklepu, ki velja za spodnještajersko časopisje in združništvo, nimamo drugega pripomniti, kakor da je bil zelo umesten. Bil bi že skrajni čas, da bi do sličnega premirja prišlo tudi drugod in da bi tudi drugod prenehali v političnih listih taki medsebojni napadi, ki so se v obilici ponavljali osobito v zadnjem času.

Evropsko združništvo. Nek zadružni list poroča, da je bilo koncem l. 1909 v evropskih državah nad 90.000 zadrug. V Rusiji jih je bilo nad 11.000, v Srbiji 1252, na Bolgarskem 705, v Avstriji in Ogrski preke 15.000, na Nemškem okoli 24.000, na Francoskem 6000, v Italiji 8000, v Belgiji preko 3000, na Danskem 3600, v Svici nad 5000, na Nizozemskem in Svedskem nad 2000 i. t. d.

Zadružni Savez u Splitu je koncem leta 1910 štel skupno 180 zadrug; na novo mu je pristopilo med lanskim letom 29 članic. Največ zadrug je bilo hranilnic in posojilnic, namreč 99; dalje 10 ljudskih hranilnic, 30 konsumnih, 10 ribarskih, 30 oljarskih, 4 vinarske, 2 rožma-

rinske zadruge i. t. d. Vse članice so šteje 30.102 zadržnika; število zadržnikov se je v njih povečalo za 4393. Povprečno odpade na vsako zadrugo po 167 članov. Vplačanih deležev je bilo pri vseh zadržgah K 1,010.579; od te svote odpade na rajfajznovke K 154.275, na one po sestavu Šulce-Deličevem pa K 546.654. Denarne zadruge so imele hranilnih vlog K 8,572.144, posojil pa K 9,119.162; vlagatelj je bilo 8637, dolžnikov pa 15.735. Od hranilnih vlog odpade na rajfajznovke K 6,777.638, na šulcejevke kron 1,794.505; od posojil na rajfajznovke K 6,025.176, na šulcejevke K 3,093.985.

Zveza sama je imela za K 50.000 vplačanih deležev. Stanje vlog pri zvezi je znašalo koncem leta K 2,226.786, stanje danih posojil K 3,440.596 menic v reskomptu za K 1,665.267, rezervni zaklad pa K 30.000. Skupnega prometa je imela zveza K 85,550.045 pri čemer je dosegla kron 22.646 čistega dobička.

Zadružništvo v Ameriki. Zadružna misel se je pojavila tudi v Ameriki. O pravih zadržgah v našem smislu še ne moremo govoriti, toda išče se način, kako organizirati društva, ki so nekoliko podobna zadržgam. Kakor drugod, tako še v večji meri zavira zadružništvo v Ameriki individualna dobičkaželjnost. Toda misel za družništva je tu in gotovo je, da bo prodrila, kajti proti trustom se ne da drugače pomagati kakor zadržnim potom.

Največ zadržg je mlekarških, katerih je že več tisoč. Te so posebno v Minesoti, Jovi in Viskonsi. Urejene so po vzgledu danskih mlekarj.

Potem imamo celo vrsto skladišnih zadržg, ki so pa urejene kaj malo v zadržnem duhu, ker se čisti dobiček ne razdeli po množini, koliko je kdo žita dal nego proti vloženi glavnici.

Tudi konsumov je mnogo, ki pa v zadržnem smislu niso nikake zadruge.

Zadruge za prodajo sadja v Floridi in Luiziani so tudi urejene po danskem vzorcu in ga prodajo na leto za 10 do 12 milijonov dolarjev.

Kreditno zadružništvo je najbolj razvito v Kanadi. Tu imajo dozdej šele v provinci Quebec zakon, ki štiti te vrste zadružništva, toda tak zakon dobi v kratkem cela Kanada.

Kakor je že omenjeno ima zadružništvo v Ameriki različne smeri. V rajfajznovem smislu je pričel širiti zadružništvo neki Fiske Warren,

ki se posebno zanima za „ljudske banke“ ali z drugo besedo za naše „rajfajznovke“.

Gospodarske drobtine.

Napake pri obdelovanju polja. Napake, ki se dogajajo pri obdelovanju polja, zmanjšujejo dohodke v našem gospodarstvu v tako obilni meri, da na prvi pogled nimamo pravega pojma o tej stvari. Velika napaka je n. pr. da se pusti strnišča tedne, da, večkrat celo mesece nerazorane ležati. Pri tem nimamo škode samo vsled tega, ker njiva leži prazna in nič ne rodi, nego tudi vsled plevela, ki požene na strnišču. S tem, da zemljo s pomočjo pluga razrijemo, se zrahljana zemlja nasiti s svežim zrakom, dalje vsrka tudi veliko več deževnice in ostane na ta način več časa vlažna kakor pa zemlja, ki ni razorana. Ako se strnišče prvič plitvo podorje, tedaj pride plevelno seme, ki obdrži svojo kaljivost leta in leta, v plitve plasti in prične bujno poganjati. Pri drugem oranju se pa ta plevel globoko podorje in tako uniči. Na ta način najlažje preženemo gorsico kakor tudi nadležni plevel drugih vrst.

Druga napaka pri obdelovanju polja bi bila, oddaljena zemljišča ali njive v hribih gnojiti s hlevnim gnojem. Prvič pride za tako polje hlevni gnoj predrag radi velikih prevoznih stroškov, dalje se mora upoštevati tudi velika izguba časa, mučenje živine in obraba vozovja. Tako polje naj bi se gnojilo samo vsaka tri leta s hlevskim gnojem, med tem časom pa z rudninskimi gnojili, kakor s tomaževo žlindro i. t. d. Par vreč tomaževe žlindre se spravi s primeroma malimi stroški v hribe ali na oddaljena zemljišča, uspeh bo pa isti, kakor če bi se gnojilo s samim hlevskim gnojem. Pri uporabi rudninskih gnojil so stroški za trošenje nekoliko manjši kakor če se troši hlevski gnoj po njivi. Mnogo nedostatkov je še, ki slabè naša polja, n. pr. nepravilno ravnanje s hlevskim gnojem i. t. d. Milijoni se izgube vsako leto pri gospodarstvu, ker niso gnojišča prav urejena in ker se gnoj, oziroma gnojnica dobro ne uporabi.

Nove davčne predloge. Zvišani izdatki za armado in mornarico zahtevajo sami po sebi nove državne dohodke in skoro tri leta se že študira na tem vprašanju, ne da bi prišlo do kakega zrelega predloga. Prejšnji finančni mi-

nister Bilinski je imel pripravljenih celo vrsto davkov, ne da bi imel upanje na kak uspeh. Njegov naslednik Mayer mora misliti na vsak način na povišanje državnih dohodkov in je tudi že nastopil s tremi predlogi, pri katerih je pa od načrtov svojega prednika marsikaj črtal.

Finančni minister Mayer namerava povišati samo osebni dohodninski davek in davek na žganje ter uvesti monopol na vžigalice. Upe-ljava davka na pivo, uravnava dedinskega in davka na vino, kakor upeljava davka na avto-mobile so istotako v reformnem programu vlade.

Predložen pa bode zbornici najprej samo načrt davka na žganje in osebno-dohodninskega davka, katera dva predloga je označil finančni minister kot tista, za katerih naglo rešitev prosi zbornico.

Davek na žganje prinaša dandanes 65 milijonov kron. Kako je že žganje obremenjeno, se razvidi iz praktičnega vzgleda. Denaturiran špirit, to je neužit, ki se da porabiti samo za tehnične namene, stane danes na Dunaju v trgovini na drobno liter 54 vin. Užiten špirit pa stane liter 210 K, seveda je vštetege že 20 vin. mestnega davka.

V finančnem načrtu se je nameravalo zvišati davek na žganje za 50 K, to je od 90 K na 140 K za hl. Finančni minister bo pa predlagal zopetno zvišanje za 10 K, torej od 90 K na 150 K. Državi bi nesel potemtakem davek na žganje 18 milijonov več.

Tudi radi osebnega dohodninskega davka se drži finančni minister Mayer načrta svojega prednika.

Zvišanje davka na žganje in osebno-dohodninskega davka bi prineslo državi 26 milijonov kron več.

Pododsek finančnega odbora v zbornici je svoj čas razglasil, da namerava zahtevati še večje zvišanje osebno-dohodninskega davka, kot pa zadnji finančni načrt. Zvišanje se mora izvršiti že od 10.000 K dohodkov naprej. Poslanec Choc je predlagal v pododseku, da naj bodo dohodki do 2000 K davka prosti, med tem ko so do danes samo do 1200 K. Nasprotno se pa naj davek že od 4000 K naprej zviša. Ta predlog ni dobil večine.

Kranjska čebela v prekomorskih deželah. Med najboljše vrste čebel spada kranjska čebela, ki se goji po Gorenjskem in Koroškem. Ta čebela dobiva tudi vedno večjo vrednost v Ame-

riki in Avstraliji. Žalibog niso vsi trgovci s čebelami postopali zadostno vestno pri izvozu v tujino, vsled česar je naravno moral trpeti dobri glas naše čebele pri prekomorskih čebelarjih. Da zopet zadobi veljavo, ki ji po pravici gre, in da se poživi izvoz naše čebele preko morja in se stem pospešuje čebelarstvo na Kranjskem, odločila se je c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, da vzame izvoz čebele v svoje roke. V dosego tega namena jo bo podpiralo c. kr. poljedelsko ministerstvo. Da se postavi velika vrednost kranjske čebele pri ameriških in avstralskih čebelarjih v pravo luč, dala je c. kr. kmetijska družba po svojem uradniku gospodu Aleksandru Toman spisati v angleškem jeziku brošuro, ki obsega popis kranjske čebele in njeno gojitev. Gospod Aleksander Toman je namreč živel v Ameriki več let in je prišel tako mnogo v dotiko s tamošnjimi čebelarji. Mi želimo akciji kmetijske družbe najlepših uspehov v korist kranjskega čebelarstva.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Žužemberku,

reg. zadr. z neomejeno zavezo

ki se vrši v nedeljo dne 25. junija 1911 ob 3 uri popoldne v dvorani novega poslopja poleg župne cerkve v Žužemberku.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l 1910.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.
6. Predavanje g. ravnatelja V. Rohrmana o umni prešičoreji.

Ako bi ta občni zbor radi premale udeležbe ne bil sklepčen, vrši se isti dan v istem prostoru ob 1/2 4. uri popoldne drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 33. pravil sklepčen brez ozira vdeležbe. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Osrednje perutninarske zadruge v Ljubljani,

registr. zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 22. junija 1911 ob 10. uri popoldne v prostorih Mlekarske Zveze v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva,
3. Poročilo nadzorstva
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu, drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Senožečah,

reg. zadr. z neom. zavezo

ki bo dne 26. junija ob 9. uri popoldne v zadržni uradnici.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Sklepanje o zadržnih računih za l. 1910.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev odbornika v načelstvo.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Tomaju,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 18. junija 1911 ob 4. uri popoldne v dvorani vinarskega društva.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem rednem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Predložitev in potrjenje računskega zaključka za leto 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Dobrovi,

reg. zadr. z neom. zavezo

ki se bo vršil v nedeljo dne 18. junija 1911 ob 3. uri popoldne v župnišču na Dobrovi,

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Knežaku,

registrovane zadržge z neomejeno zavezo,

ki se bode vršil dne 18. junija 1911 ob pol 4. uri popodne v posojilničnem prostoru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva
6. Slučajnosti. Načelstvo.

Ob nesklepčnosti ob pol 4. uri, se vrši občni zbor pol ure kasneje ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor.

Živinorejske zadržge v Dol. Logatecu,

registrovana zadržga z omejenim poroštvom,

ki se bo vršil dne 18. junija 1911 ob 3. uri popoldne v Društvenem domu

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Volitev dveh izžrebanih odbornikov.
4. Volitev treh udov v redovno komisijo in dveh namestnikov za dobo enega leta.
5. Slučajnosti.

Ako bi ne bil občni zbor ob navedenem času sklepčen vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo k občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice na Robu,

reg. zadr. z neomejeno zavezo

ki se bo vršil v nedeljo dne 18. junija 1911 ob 3. uri popoldne v zadržnem prostoru na Robu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na XV. redni občni zbor

Kmetijske hranilnice in posojilnice

v Starem trgu pri Ložu,

reg. zadržge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 25. junija 1911 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1910.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Žireh,

r. z. z. n. z.

ki bo 25. junija 1911 ob 3. uri popoldne pri načelniku.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1910
3. Volitev načelstva.
4. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se bode vršil pol ure pozneje z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal, ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Slamnikarske zadruga v Mengšu,
registrirane zadruga z omejeno zavezo,
ki se vrši dne 18. junija 1911 ob 5 uri popoldne v
Društvenem Domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Raznoterosti.

Vabilo na redni občni zbor
Mlekarske zadruga v Mengšu,
registrirane zadruga z omejeno zavezo,
ki bo dne 18. junija 1911 ob 3. uri popoldne v
Društvenem Domu v Mengšu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega zapisnika.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijskega društva v Mengšu,
reg. zadr. z omejeno zavezo
ki se bo vršil dne 18. junija 1911 ob 4. uri popoldne v
Društvenem Domu.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Čitanje revizijskega zapisnika.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Posojilnice v Sv. Križu pri Kostanjevici,
registrirane zadruga z neom. zavezo,
ki se bo vršil dne 18. junija 1911 ob 3. uri popoldne
v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1910.
4. Izprememba pravil.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na V. izvanredni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Hinjah
registrirane zadruga z neom. zavezo,
ki se bo vršil dne 25. junija 1911 ob 11. uri dopoldne
v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Volitev načelstva.
2. Volitev nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
**Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu
pri Grobelnem,**
registrirane zadruga z neomejeno zavezo
ki se bo vršil dne 25. junija 1911 ob 3. uri popoldne pri
g županu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na izredni občni zbor
**Mlekarske zadruga v Št. Vidu
pri Zatičini,**
reg. zadruga z omejeno zavezo,
ki se vrši dne 25. junija 1911 ob 3. uri popoldne v kaplaniji.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Posvet in sklepanje o razpustu zadruga.
4. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
**Hranilnice in posojilnice pri Sv. Petru
na Medvedovem selu,**
reg. zadr. z neom. zav.
ki bo v nedeljo dne 25. junija ob pol 8. uri zjutraj
v župnišću.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1910
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Trati nad Škofjo Loko,

reg. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 18. junija 1911 ob 3. uri popoldne v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika in odobrenje o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, vrši se na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez eno uro drug občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati ne ozirajoč se na število navzočih članov. Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Suhorju,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. junija 1911 ob 3. uri popoldne v
župnišču.

Dnevni red.

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1910.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podzemlju,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 18. junija 1911 ob 1/28 uri zjutraj v
župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjevanje računskega zaključka za l. 1910.
4. Izvolitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Veliki Dolini,

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki bo v nedeljo dne 25. junija ob pol 8. uri zjutraj v
župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Boljuncu,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 18. junija 1910 ob 3. uri popoldne
v prostorih stare šole v Boljuncu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1910
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob tem času ne bil sklepčen se vrši pol ure pozneje ravno tu drug občni zbor z istim dnevnim redom ter bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Hrenovicah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v nedeljo dne 25. junija 1911 ob 4. uri
popoldne v uradnici.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Potrjenje računa za leto 1910
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bi sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov. Odbor.

Vabilo na VIII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Colu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. junija 1911 ob 3. uri popoldne v
posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje in odobrenje računskega zaključka za leto 1910.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje, na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov.

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Brezovici,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva.	K
Posojila	68.825.—
Tekoči račun z zvezo . . .	9.999.—
Inventar premični	423.22
Zaostale obresti posojil . . .	165.87
Vrednost tiskovin	160.90
Delež pri „Zadružni zvezi“ . .	1.000.—
Tekoči račun s člani	13.774.73
Gotovina 31. decembra 1910 . .	201.35
Skupaj	94.550.07
Pasiva.	K
Deleži	452.—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	92.637.54
Predplačane obresti posojil . . .	769.85
Rezervni zaklad	277.70
Čisti dobiček	412.98
Skupaj	94.550.07
Denarni promet . . . . . K	449.391.53
Stanje članov začetkom l. 1910 . .	88
Prirastlo	25
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1910	113

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Boh. Bistrici,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva	K
Posojila	243.960.49
Tekoči račun z zvezo	484.978.62
Inventar premični	176.44
Zaostale obresti posojil	1.677.91
Delež pri „Zadružni zvezi“ . . .	1.000.—
Delnica „Union“	500.—
Prehodni	1.660.—
Gotovina 31. decem. 1910	3.750.66
Skupaj	737.704.12
Pasiva.	K
Deleži	344.—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	730.178.93
Preplačane obresti posojil	304.96
Rezervni zaklad	5.522.65
Čisti dobiček	1.353.58
Skupaj	737.704.12
Denarni promet . . . . . K	725.962.02
Stanje članov začetkom l. 1910 . .	154
Prirastlo	18
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1910	172

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Borovnici,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva.	K
Posojila	464.143.27
Inventar premični	132.20
Inventar nepremični	11.804.68
Zaostale obresti posojil	6.033.35
Delež pri „Zadružni zvezi“ . . .	1.000.—
Delež pri „Ljudski posoj.“ . . .	4.—
Stalna vloga	2.000.—
Gotovina 31. decemb. 1910	1.131.75
Skupaj	486.249.25
Pasiva.	K
Deleži	934.—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	382.374.39
Tekoči račun z zvezo	87.600.—
Predplačane obresti posojil	891.94
Rezervni zaklad	12.348.87
Čisti dobiček	2.040.05
Skupaj	486.249.25
Denarni promet . . . . . K	803.059.07
Število članov začetkom l. 1910 . .	352
Prirastlo	36
Odpadlo	17
Stanje koncem l. 1910	371

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
na Češnjici,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910

Aktiva.	K
Posojila	219.917.32
Inventar premični	285.25
Inventar nepremični	143.693.72
Zaostale obresti posojil	2.394.96
Delež pri Zadružni zvezi	1.000.—
Posojilo pri „ . . . . .”	3.000.—
Delež „Union“	1.000.—
Delež „Gospodarski zadr.“	21.—
Delež pri „Ljudski posoj.“	4.—
Gotovina 31. decembra 1910	1.766.81
Skupaj	373.083.06
Pasiva.	K
Deleži	438.—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	268.517.18
Tekoči račun z zvezo	91.836.—
Rezervni zakl. K 11.219.73	11.219.73
Obresti	476.84
Čisti dobiček	595.31
Skupaj	373.083.06
Denarni promet . . . . . K	580.538.45
Stanje članov začetkom l. 1910 . .	212
Prirastlo	8
Odpadlo	3
Stanje koncem l. 1910	217

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Cerkljah pri Kranju,
reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva.	K
Posojila	263.582.38
Tekoči račun z zvezo	628.911.81
Inventar premični	389.55
Zaostale obresti posojil	914.17
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000.—
Delež pri „Ljudski posoj.“	4.—
Naloženi denar hran. knjiž. št. 183 . . . . . K 173.35	173.35
Obresti	9.66
Stalna vloga pri Zadr. zv.	2.000.—
Gotovina 31. decem. 1910	4.938.53
Skupaj	901.923.45
Pasiva.	K
Deleži	682.—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	894.004.80
Predplačane obresti posojil	713.37
Rezervni zaklad	4.981.40
Čisti dobiček	1.541.88
Skupaj	901.923.45
Denarni promet . . . . . K	1.170.326.89
Stanje članov začetkom l. 1910 . .	400
Prirastlo	30
Odpadlo	8
Stanje koncem l. 1910	422

Bilanca
Hranilnice in posojilnice
v Zgornji Besnici,
reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1910.

Aktiva.	K
Posojila	61.333.20
Tekoči račun z zvezo	30.638.33
Inventar premični	208.25
Zaostale obresti posojil	328.84
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000.—
Delež pri „Ljudski posojil“	4.—
Delež pri „Union“	500.—
Gotovina 31. decembra 1910	756.49
Skupaj	94.823.11
Pasiva.	K
Deleži	110.—
Hranilne vloge s kapitali- zovanimi obrestmi	89.416.39
Rezervni zaklad	5.282.71
Čisti dobiček	14.01
Skupaj	94.823.11
Denarni promet . . . . . K	103.826.81
Stanje članov začetkom l. 1910 . .	54
Prirastlo	1
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1910	55